

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Melyben: Vidéken:
 Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 HIL
 Negyedévre Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Patent koporsószőgek

Debreczen, szeptember 23.

A lemondott kormány arcára nagyon ráillik az özvegyi fátyol. A gyászszertartáshoz összegyűlt meghívottak s hivatalnok egyebet se tesznek, minthogy részegzik tekintetükét s kutatják, hogy pereg-e a mélyen sujtott arcán a fájdalomnak az a két könnycseppje, amely kívánatos az ő mélységes bánatának demonstrálására. De nem jelentkezik. Az özvegy, bár időnkint csuklik, még mindig remél. A hitben nevelkedett emberek reménye ez s bár körülötte sürgönek, forognak, tesznek, vesznek a temetkezést rendező vállalat emberei, még mindig bizakodik, hogy a halott tetszhalottnak bizonyul; a megdermedt hatalom, a begyakorlott átmeneti halálból életre kel újra s a gyászos özvegy kiereszti meglepetésnek tartott sikolyát s végződik a mese: együtt éltek boldogan az emberi kor végső határáig.

Mi szerzi ezt a bizalmat? A kormány elhatározta lemondását 1909. évi szeptember 22-en. Déli 12 órakor. A lemondást holnap vagy holnapután írják alá és hétfőn, 27-én kézbesítik a felségnek. Ama tiszteletteljes kérés kapcsán, hogy a lemondást követő más napon, kedden, a képviselőház összeülése napján, legyen kegyes gondoskodni a felség új kormányról. A koronának te-

bát épen 24 óra engedélyeztetett, hogy Magyarország alkotmányos életét rendezze az ügyvivés kizárásával és alkotmányosan. Iparos mester nyelven ezt a módszert posta-munkának nevezik s csak akkor vállalkoznak rá, ha, ami a posta-munka fogalmában már befoglaltatik, a megrendelő a polgári áron tul nagy összeg fizetésére hajlandó. Ami igazságos is, mert a mesternek valamennyi legényét ezzel az egy munkával kell foglalkoztatnia, bár asztalán hever a sok megrendelés Ausztria részéről is.

De ha így volna: még se lesz így. A koalíció koporsójába Justhék verték a szeget. Patent szög valamennyi. Még a levegő beszívargását is elzárja s ha áthalott is a halott, nyöszörgése belefut a temetést rendezők kántusába.

Mert tudni kell, hogy a koalíciós kormány éppen nem áhitotta, sőt ellenkezőleg: rettegte a halált. Komoly politikai körökben a kormány lemondását nem tartják véglegesnek és azt mondják, hogy Wekerle ezzel a sakkhuzással a koronát akarja kényszerhelyzetbe hozni. A sajtó nagy részében is ez a felfogás nyer kifejezést. Minden jel arra vall, hogy a kuliszok mögött ismét olyan taktikázás folyik, mely a mostani rezsim további fentartását célozza.

Céltudatos és komoly akciót csak a banksoportnál látunk. Justh és táborátudják, mit akarnak és rendíthetetlenül

állják utját minden olyan kibontakozásnak, mely a közös bank szabadalmának meghosszabbítását célozza. A Wekerle-kabinetet, úgy mint a tavasszal, most is a Justh phalanx táborá buktatta meg. Wekerle azért sietett a lemondással, mert félt a szeptember 28-iki üléstől, mely alkalomra a bankosok a legerősebb támadásokra készültek a kormány ellen. S most a kormány abban a reményben feküdt be a koporsóba, hogy a felség hívó szava megint életre fogja kelteni. A koalíciós miniszterek ugyanis szörnyen babonásak. A szeptember 23-iki dátum az ő kabalájuk. Most négy esztendeje, éppen szeptember 23-án tessékelt ki őket a király a Burg ajtaján s ők nagykeservesen, a nemzet becsapása, az elveik feladása árán visszajutottak az ablakon. Azt hiszik, hogy az idei szeptember 23-án is beválik a kabala. De csalódní fognak. Ők a föltámadás minden reménye nélkül meghaltak. Patent-szőgekkel zárták le Justhék a koalíciós kormány koporsóját.

Oszták magyar bank-fiók Szatmárnémetiben. Az oszták-magyar bank főtanácsának ma délelőtt dr. Popovics Sándor v. b. t. t. bankkormányzó elnöklésével megtartott tanácsi ülésén elhatározták, hogy Szatmárnémetiben egy új bankpalotát építenek, amelynek építési költségeit már megszavazták.

Lenyűgözve.

Irta: **Leonid Andrejev.**

A szorongó bizonytalanságtól elbágyadva, ruhástól aludtam el ágyamban. Egyszerre csak felébredtem a feleségem. Gyertya reszketett a kezében, melynek lángja a sötétségben oly fényesnek hatott, mint a nap.

— Tudod-e — mondá halvány arccal — hogy az utcákon barrikádokat emelnek? Nem félsz?

Tíz év óta ismerem a feleségem szemét, de most oly különös kifejezést fedeztem fel bennük. Büszkeségnek nevezhetném, de más volt, valami új kifejezés. Megfogtam a kezét, megszorítottam az enyémet. Ezt sem éreztem soha.

— Már régóta? — kérdeztem.

— Már egy órája. A testvéred is velük van. Talán attól félt, hogy nem fogod elengedni, hát inkább leszökött. De én észrevettem.

Tehát igaz. Tehát bekövetkezett. Oda mentünk az ablakhoz. Tavasz volt, a nyitott ablakon oly levegő áradt be, aminőt azóta sohasem éreztem ebben a rengengeteg városban. Az utcákon egyetlen lámpa nem égett, egyetlen kocsit nem járt, egyetlen hang nem hallatszott. Csak egy kutya ugatott, mint valami

faluban. Városban még sohasem hallottam kutyaugatást s e fölött való boldogságomban felkacagtam.

— Hallod? Egy kutya...

A feleségem megölelt s mondá:

— Oit, tul a sarkon...

Kihajoltunk az ablakon s a sötét mélységben valami határozatlan mozgást láttunk. Valamit szétrombolnak s ismét összeraknak. S oly vigan kopácsoltak még hozzá.

A szobában sötét volt s sokáig hallgattunk anélkül, hogy egymást láttuk volna. S mikor megszólaltam, úgy rémlett, mintha a mondottakat más mondotta volna. Én ugyan nem féltém, de a másoknak oly rekedt volt a hangja, mintha szomorúság gyötörte volna.

— Hogy lesz hát?

— Hát ők?

— Te mellettük maradsz. Nekik elég az anya. De én nem tehetem.

— Hát én tehetem? Száz esztendőben egyszer van az embernek ünnepnapja s ezt is el akarnád venni?

— Megölhetnek s akkor gyermekeink tönkre mennek.

— Az élet kegyes lesz hozzám... De ha még tönkre kellene is mennünk...

S ezt a feleségem mondta, akivel tíz éve élek együtt. Tegnap még nem ismert más érzést a gyermekeim kívül. Mi történtetted vele.

— Velem akarsz jönni?

— Ne haragudj (azt hitte haragszom), mikor ma kopácsolni kezdtek, hirtelen beláttam, hogy férj, gyerekek, minden mulandó... Nagyon szeretlek... de hallod, hogy kopácsolnak?... Mintha falak dől-nének le... s minden oly tágas lenne körülöttem... Most éjszaka van... de mintha a nap sütné... Most harminc éves vagyok, pedig mintha tizenhét lennék s először éreznék egy roppant végtelen szerelmet.

— Micsoda éjszaka! Mintha eltűnnék a város. Őszintén szólva, én is elfelejtettem, hogy hány éves vagyok.

— Csak azt nem tudom, hogy kit szeretek ily végtelen szerelemmel... Hagyj meghalni azokkal, akik ott lent dolgoznak, kik merészen szólítják a jövőt s a sírokból fölkeltik az elpusztított multat...

— Menjünk — mondám.

— Várj, valamit adok enned, hisz ma még semmit sem ettél. S hogy lásd, hogy okos asszony vagyok; holnap fogok menni. A gyerekeket előbb elhelyezem s majd rád fogok akadni.

Zeppelin és Bleriot!
 Olcsó szabott árak.

kabátok, továbbá férfi, fiu és gyermekruha különlegességek a legfinomabb — minőségben

KENDE

férfi szabó özégnél
PIAC-UTCA 55.
 . (Hungária kávéház épületében) .

A debreczeni függetlenségi párt a nemzeti bankért.

Üdvözlő levelek Kossuth Ferencnek, Justh Gyulához és Holló Lajoshoz.

Megemlékeztünk volt a debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző-bizottságának kedden délután tartott üléséről, melyben elhatározták, hogy a hajdumegyei függetlenségi párttal egyetemben nagy népgyűlést fognak tartani Debrecenben a nemzeti bank mellett. A bizottság elhatározta, hogy az ülésből üdvözlő levelet küld Kossuth Ferencnek, Justh Gyulának és Holló Lajosnak. Az üdvözlő levelek szó szerint a következőképp hangzanak:

Nagyméltóságú Kossuth Ferenc urnak, mint az orsz. függ. párt elnökének.

Nagyméltóságú Elnök Ur!

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy az önálló magyar nemzeti banknak 1911-re leendő felállítására mellett, Hajdumegye függetlenségi pártjával együtt, a szomszédos megyék függetlenségi pártjainak bevonásával, nagy népgyűlést rendez. Midőn ezt Nagyméltóságodnak, mint pártunk nagynevű vezérének bejelentjük, egyszerűen tisz eietünknek és bizalmunknak adunk kifejezést azért a bő es vezéri munkásságért, melyet Nagyméltóságod a gazdasági önállóság és az önálló nemzeti bankhoz való jogok megtartása és megvédése ügyében oly odaadó buzgósággal kifejtett és kérjük Nagyméltóságodat, hogy az önálló magyar nemzeti bank lobogóját juttassa diadalra.

Debreczen, 1909 szeptember 22-én.

Hazaifui üdvözléttel

Somogyi Pál, Dr. Juhász Nagy Sándor, elnök. jegyző.

Nagyságos Justh Gyula urnak, a képviselőház elnökének.

Nagyméltóságú Urunk!

Nagyméltóságod, mint az ország legelső választott tisztviselője, legelső sorban

— Édes bajtársam!
— Igen, harci társad!

— Miért nem eszel? — kérdezte a feleségem.

Mosolyogtam. Ránézett a fekete, kemény kenyérre s elszomorodott. Megsimogatta kötényét, azután arrafelé fordult, ahol a gyerekek aludtak.

— Sajnálod őket? — kérdeztem.
— Fejét rázta s azután, mintha álomból ébredt volna föl, hosszasan körülnézett a szobában. Itt élünk. S minden oly megfoghatatlan volt.

— A feleségem voltál.
— Ott vannak a gyerekeink.
— S e fal mögött halt meg az apád.
Legkisebb gyermekünk sírni kezdett álmában, mintha valamitől megijedt volna. S ez az egyszerű gyermeksírás oly különös volt e falak közt, — mikor lent barrikádokat emeltek. A kicsike azonban tovább sírt s megkövetelte a rendes cirógatást s megnyugtató szavakat. A feleségem megnyugtatta.

— Most menj — suttagá az asszony.
— Előbb meg szeretném őket csókolni.

— Félek, hogy fölébreszted.
— Nem, nem baj.

Kiderült, hogy legidősebb gyermekünk nem aludt, mindent hallott s mindent megértett. Pedig még csak kilenc éves volt, de

van hivatva arra, hogy a magyar nemzet jogait megvédelmezze. Ezt a fontos hivatást Nagyméltóságod, hatalmas egyéniségének egész súlyával, magyar lelkének teljes erejével tölti be, midőn most nemzetünknek az önálló bankhoz való jogát megingathatlan eréllyel hirdeti és védelmezi. A debreczeni függ. és 48-as párt követi Nagyméltóságodat a nemzet függetlenségéhez vezető uton s midőn intézőbizottságunk a magyar nemzeti bank mellett Hajdumegye függ. pártjával együtt, a szomszéd megyék bevonásával rendezendő nagy népgyűlés tartását határozta el: bizalmát és nagyra-becsülését fejezi ki Nagyméltóságod iránt, az egész országot magával ragadó függetlenségi politikája miatt.

Debreczen, 1909 szept. 22.

Hazaifui üdvözléttel:

Somogyi Pál, Dr. Juhász Nagy Sándor, elnök. jegyző.

Nagyságos Holló Lajos orsz. gyűl. képviselő urnak, az orsz. függ. párt alelnökének.

Nagyságos Képviselő Ur!

Ahhoz a hatalmas nemzeti mozgalomhoz, melyben az önálló nemzeti bank mellett mélyen tisztelt Képviselő Ur az első között küzd, a debreczeni függ. és 48-as párt is lelkesedéssel csatlakozik. Intéző bizottságunk mai ülése egyhangú határozattal monotta ki, hogy az önálló magyar nemzeti banknak 1911-re leendő felállítására mellett Hajdumegye függ. pártjával együtt, a szomszédos megyék bevonásával nagy népgyűlést rendez. E határozat hozatalával kapcsolatban hálásan emlékezik meg intéző bizottságunk mélyen tisztelt Képviselő Ur hazafias munkásságáról, fáradságot nem ismerő munkásságáról, melyet az önálló magyar nemzeti bank ügyének diadalra juttatásáért, mint az egész mozgalom egyik kezdeményezője és mint a bank-bizottság kiváló tudású elnöke hosszú idő óta folyton lankadatlanul kifejt és amely munkásságáért méltó szeretetünkre és bizalmunkra!

Keit Debreczenben, 1909. szept. 22-én.

Somogyi Pál, Dr. Juhász Nagy Sándor, elnök. jegyző.

mindent megértett. Mélységes, komoly pillantással fogadott.

— Fogsz magaddal puskát vinni? — kérdezte komolyan s elgondolkozva.

— Hogyne.

— Ott van a kályha mögött.

— Honnan tudod? No csókolj meg.

Ugy-e nem fogsz elfelejteni?

Rövid ingecskéjében felugrott s erősen megölelt. Karjai oly forrók, puhák és lágyak voltak. Megsimogattam szép bársonyos haját s csókot nyomtam kipirult, meleg arcocskájára.

— Meg fognak majd ölni? — sugá a fülemből.

De miért nem sírt, holott azelőtt mindig sírt, ha eltávoztam hazulról. Őt is megfoghatta volna a dolog? Ki tudja! Hiszen annyi borzasztóság történt azokban a nagy napokban!

Még egyszer végigjártattam tekintetemet a falakon, a kenyéren, a gyertyán s megszorítottam a feleségem kezét.

— No, viszontlátásra!

— Viszontlátásra.

Ez volt az egész. Mentem. A lépcső tőtet volt. Körülvéve a homálytól s vastag falaktól, tapogatódzva kerestem a lépcső fokait s éreztem, hogy az az új, azaz ismeretlen, az örömteljes valami, melynek elébe mentem, roppant fenséges, mindent lenyűgöző érzéssel töltött el.

A király nem fogadja el a lemondást?

A függetlenségi párt akciójában.

A titokzatos ásó.

A német császár a magyar válságban.

A kormány tegnap elhatározta, hogy beadja lemondását és ma már a közvélemény napirendre tért fölötte. Sehol semmi izgalom, semmi emóció. Valóságban a legjobban jellemzi ezt az abszolút közönyt az a tény, hogy tegnap este közvetlenül a kormány lemondásának publikálása után, a parlament legnagyobb pártjának, a függetlenségi pártnak klubjában alig husz egészen jelentéktelen képviselő kártyázott, míg a párt vezetőtagjai közül senki sem mutatkozott.

A mai nap sem hozott semmi változást. *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter ma reggel elutazott tiszadobi birtokára, ahonnan csak pénteken tér ismét vissza, hogy jelen legyen azon a minisztertanácson, amelyen *formászerint is elintézik a lemondást és aláírják a lemondási kérvényt.* *Wekerle Sándor* miniszterelnök gyöngélgedik és nem hagyhatja el szobáját, míg a többi miniszterek ma is, úgy mint máskor megjelentek hivatalaikban.

A lemondás és a parlament.

A válság további folyamata most már az lesz, hogy a kormány holnap vagy holnapután tartja azt a minisztertanácsot, amelyből aztán *Wekerle Sándor* miniszterelnök a királyhoz viszi a lemondási kérvényt. Szombaton vagy vasárnap lesz ez a királyi audiencia, amely után *Wekerle* visszatér Budapestre és a képviselőház keddi ülésén színter bejelenti a kabinet lemondását. Ugyanerre a napra a főrendiházat is ülésre hívják össze. A miniszterelnök kérni fogja a képviselőházat, hogy a válság elintézéséig *napolja el üléseit.*

A pártok már hétfőn délután tartanak értekezleteket s ezen állapítják meg, hogy miképpen viselkedjenek a miniszterelnök eme kérelmével szemben. Nevezetesen a függetlenségi és 48-as pártokról van szó, amelynek kebelében tudvalevőleg nagyon erős az az áramlat, amely a legelősebb állásfoglalást kívánja s így a keddi ülés igen mozgalmas lehet. *Justh Gyula*, a képviselőház elnöke, holnap érkezik Budapestre s az ugynevezett bankesoport ekkor fogja csak eldönteni, hogy milyen taktikát kövessen.

A király nem fogadja el a lemondást?

Budapest, szeptember 23. Ugy a bécsi, mint a budapesti előkelő politikai körökben kizártan tartják, hogy a király ezidőszent a kormány lemondását elfogadja, illetőleg hogy a felmentést azonnal teljesítse.

Ezzel szemben a kormány tagjai között az a legpozitívabb elhatározás, hogy semmi szín alatt *ügyvivői minőség-*

Csukorkák, Csokoládé desszertek legelősebben szereshetők be
Első Debreceni Gőzcukorkagyár R. T.
Városi raktárában, Főter, Tisza palota.

ben nem m...
vább. A ko...
ülésen mi...
lemondást...
okairól kü...
ring, hogy...
kihámozni.

A fa...

Budap...

ségi párt...
lép erős...
terjeztene...
parlament...
zák a ba...
rendre tev...
általában...
ha a hely...
lőleg kedv...
függetlens...

Bécs,

Presse m...
litikai váls...
ejtőben ag...
Justhék...
állanak el...
akciójuk...
mint —
könnyen...
nos meg...
magyar p...
ásó, amely...
sírjából...
Egyébként...
a tél meg...
sát és az

A v...

A v...
beleszól...
azzal bizt...
követet, k...
ján tegeye...
latról. II...
országi h...
hogy a k...
radt s ezé...
magyar v...
meg a szü...
lesztésére...
érkezett B...
kor Weke...
tizenkét...
tett látog...
letére Wel...
det adott...
azután pe...
A függetl...
hogy a k...
kormányo...

Luk...

A fü...
gyon tip...
hogy a pé...
beszélte L...
sáról. Fő...
mellett...
a függetl...
Andrássy...
mehet, an...
oát a füg...
Mór ann...
hog a kor...
az új kab...

Valód...
hazai

ben nem maradnak meg egy percnél is tovább. A kormány, a keddi parlamenti ülésen mint tény fogja bejelenteni a lemondást. A kormány lemondásának okairól különben olyan sok verzió kering, hogy a valódi tényt nehéz azokból kihámozni.

A függetlenségi párt akciója.

Budapest, október 23. A függetlenségi párt tulajdonképpen a keddi ülésen lép erős akcióba. Határozati javaslatot terjesztenek a Ház elé, hivatkoznak a parlamenti jogszokásokra s indítványozzák a bankbizottság jelentéseinek napirendre tevését. A függetlenségi pártban általában az az erős elhatározás, hogy ha a helyzet, programjukhoz megfelelőleg kedvezőre nem alakul úgy az egész függetlenségi többség ellenzékbe megy át.

A titokzatos ásó.

Bécs, október 23. A *Neue Freie Presse* ma vezető helyén a magyar politikai válsággal foglalkozik és kétségbeesetten aggasztónak találja a helyzetet. Justhék írja — nagyon rossz időben állanak elő erélyes követelésükkel, pedig akciójuk eredménye úgy sem lesz más mint — bukás. Az azonban nagyon könnyen megtörténhetik s bizonyos kinos meglepetést fog kelteni, hogy a magyar politika színterén megjelenik egy ásó, amely arra lesz hivatva, hogy kiássza sírjából a régi 67 es szabadelvű pártot. Egyébként, s ezzel fejeződik be a cikk, a tél meghozhatja a parlament feloszlatását és az új választásokat.

A német császár szerepe.

A válság megoldásába igen élénken beleszól a német császár is, aki egyenesen azzal bizta meg Csirszky bécsi német nagykövetet, hogy közvetlen tapasztalatai alapján tegyen jelentést a magyarországi hangulatról. II. Vilmos császár ugyanis a morvországi hadgyakorlatokon azt konstata, hogy a közös hadsereg nagyon visszamaradt s ezért nyomatékosan kívánta, hogy a magyar válság elintézésével szereztessenek meg a szükséges eszközök a hadsereg fejlesztésére. Csirszky nagykövet ma reggel érkezett Budapestre és délelőtt tizenegy órakor Wekerle Sándor minisztere'nőknél, fél-tizenkét órakor pedig Kossuth Ferencnél tett látogatást. A nagykövet, akinek tiszteletére Wekerle miniszterelnök ma este ebédet adott, néhány napig Budapesten marad, azután pedig utazásokat tesz az országban. A függetlenségi párt tagjai abban bizakodnak, hogy a német császár közbelépése az alkotmányos kibontakozást fogja elősegíteni.

Lukács és a függetlenségek.

A függetlenségi pártkörben tegnap nagyon tippelték Lukács Lászlót. Érdekes, hogy a párttagok nagy része szimpatikusan beszélt Lukács László esetleges vállalkozásáról. Főképp a bankosok érveltek Lukács mellett. Így Lázár Pál azt mondotta, hogy a függetlenségi párt, miután Wekerlével és Andrássyval tartott, Lukácssal is együtt mehet, annál is inkább, mert a belügyi tárcát a függetlenségi párt kapná meg. Lányi Mór annak a nézetének adott kifejezést, hogy a korona sulyt fog helyezni arra, hogy az új kabinetben Lukács, mint a király bi-

zalmi embere helyt foglaljon. A pártkörben tegnap este az általános impresszió az volt, hogy a kibontakozás Lukács közreműködésével lehetséges, ha Lukács tisztességes feltételekkel jön és felhatalmazást kap arra, hogy az előkészítő lépések a bank felállítása sára megtéssenek.

Gunyolódnak az osztrákok.

Budapest, szept. 23. A M—g mai száma írja: Bécsben nagy gunyolódással fogadják a kormány lemondását és nyíltan szembe mondják Wekerlének, hogy az egész csak egy komédia s hogy majd szépen királyi szóra elfogadják az ügyvezetést s nyugodtan tárgyalnak tovább az osztrák politikussal ott ahol elhagyták.

Ez olyan gyalázat — írja a M—g — hogy szó nélkül elütni nem lehet. Végre is tegyenek valamit Bécsben. Az udvar rendezzen új választásokat, de nem lehet egy országot ilyen erőszakos izgatottságban tartani. Örvendetes hírként jelenti végül, hogy az ellenzéki táborhoz, Kossuth mellé állott Apponyi Albert gróf is.

Kossuth és Wekerle.

Budapest, szeptember 23. A miniszteri tanácskozások után korpoltálták azt a hírt, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc között erős differenciák támadtak. Az erről szóló híreket most erősen megcáfolják.

A politikai korzó.

A Kossuth-utcai politikai korzó mostanában rendkívül élénk. A kormány lemondásának híre tömegesen hozta föl vidékről a képviselőket, akik egyre csak kombinálják, találgatják, hogy mi lesz ezután, de bizonyosat senki sem tud mondani. Hogy a helyzet mennyire megváltozott s hogy a jövő milyen bizonytalan, azt illusztrálja az is, hogy Andrássy Gyula gróf tervbe vett kassai beszámolóját bizonytalan időre elhalasztotta.

Megbízható címűtár csakis a Debreceni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Színház.

Az első előadás. A jövő szerdán, szeptember 29 én nyílnak meg a színház kapui. Megnyitó előadásul színe kerül Bródy Sándor hírneves falusi életképe, a *Tanítónő*. Az első előadást az igazgatóság az Országos református lelkészegyesület tiszteletére rendezi *bérletszünetben*. Ez előadásra jegyeket elővételzenni, illetve előre váltani az orsz. ref. lelkészegyesület kongresszusának rendezéséig utján, vagy pedig a színházi pénztárnál már szeptember 27-én lehet.

A „Kedélyes paraszt” bemutatója. A színházi iroda jelenti: A napokban hozta színe Zilahy társulata Máramaroszigeten a *Kedélyes paraszt* című operettet. A darab, mely egymásután három telt házat hozott, kiválóan nagy sikert aratott. Az előadók művészi játéka és a kitűnő rendezés kasszadarabbá avatták az amúgy is jó nevű operettet. Ez okból az igazgatóság úgy határozott, hogy a *Kedélyes paraszt* operettet már az első héten bemutatóra viszi a debreceni színpadon.

— **Az első hét műsora a következő:** Szerdán, szeptember 29-én bérletszünetben az orsz. ref. lelkészegyesület tiszteletére megnyitó előadásul a *Tanítónő*. Csütörtökön, szeptember 30-án *Tavaszi*, operett A) bérlet. Pénteken, okt. 1-én *Kivándorló*, színmű B) bérlet. Ujdonság. Szombaton, okt. 2-án *Kivándorló*, színmű, C) bérlet. Vasárnap, okt. 3-án *Parasztkisasszony*, népszínmű. Kis bérlet. Hétfőn, okt. 4-én *Kedélyes paraszt*, operette A) bérlet. Ujdonság. Kedden, okt. 5-én *Kedélyes paraszt*, operette B) bérlet. Szerdán, okt. 6-án, *Bánk-Bán*, ünnepi dísz-előadás C) bérlet. Csütörtökön, okt. 7-én *Erdészlány*, operett A) bérlet. Pénteken, okt. 8-án *Válás után*, vígjáték B) bérlet. Szombaton, okt. 9-én *Kedélyes paraszt*, operett C) bérlet.

A színház bérleti. A mai nap folyamán a következők váltották ki bérleteiket a színház téli szezonjára: Dr. Megyery Pál, Balla Lajos, Szele György, Jóna Gyula, dr. Tüdös János, Jóna Vince, Löfkovits Arthur, dr. Nyiry Ernő, Molnár Józsefné, Hathy Kálmán. özv. Konez Elekné, Dalmy Barna, Márk Endre.

Bérletk figyelmébe. A színház igazgatósága felhívja azon t. bérletk figyelmét, kik ez ideig bérletüket még ki nem váltották, hogy a bérletek eszközlése szept. 25-én délután O'áh Károly tanácsnok ur jelenlétében hivatalosan lezáratik. A kik a jelzett ideig bérletüket ki nem váltják, tekintet nélkül minden további reklamációra, elvesztik jogaikat.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt, Debreczen és Hajdúvármegye teljes címűtárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőknek. 340 oldal teljesen ingyen.

Erdősítési politika Debreczenben.

A guti kaszálók és a város.

Debreczen város erdősítési politikája, akárki kezdeményezte, igen helyes irányban vezetett. Ezen erdősítési politika arra irányult, hogy a város határában levő s a város tulajdonát képező erdőkből az idők folyamán kihalított s idegen tulajdonban levő kaszáló birtokokat visszaszerezzék a városnak. Ezer holdakra mentek ugyanis azon kaszáló birtokok, melyek a város erdőiben mint idegen birtokok beékelődtek, tetemesen csökkentve ez által az erdők értékét.

A városi tanács aztán lassanként kezdte visszavásárolni a kaszáló-birtokokat. Ha egy-egy birtok gazdája tul akart adni a kaszálóján, már csak a városhoz fordult, mely megadta érte a normális árat.

Különösen a Gut nevű erdőségben volt sok idegen kaszáló-birtok, amelyek azonban ma már kevés kivétellel mind a város birtokában vannak. Mindössze négy-öt kaszáló-birtok van már idegen kézben, de ezek közül is ma egy nagyobb kaszálót visszavásárolt a tanács. Erdei Pál ajánlotta fel kaszálóját a városnak, melyért a tanács 20 ezer koronát ajánlott fel.

Ilyen egészséges politika mellett remélhető, hogy maholnap az egész kilenc-ezer holdnyi guti erdőség a város tulajdonában lesz. Mindenesetre elismerés illeti ezt az okos erdő-politikát, mely a városnak jelentékeny hasznára fog válni.

Valódi angol és hazai gyártmányu gyapjuszövet

különlegességek óriási választékban megérkeztek
WEISZ ADOLF posztó és gyapjuszövet kereskedésében,
DEBRECZEN, Kossuth u. 1. — Szigorú szabott árak.

„A tatárjárás.“

*

Lipcse, szeptember 20.

Idegenbe-tévedt réveteg szemem fáradtan nézte a vad, badar stílust: főkötős lovakat, kemény papírból vágott cilinderrel büszkén hajtó szász kocsi, — keserűen megnevettem, a cilindere oldalából kiállózott légyukat; de egyszerre felpattantam, megállítottam a kocsi, — és lefutottam egy szürke plakáthoz: daliás szép huszár, meg egy princesse-dáma, fölöttük címül: „Central-Theater“. „Ein Herbstmanöver.“

Igy tehát a „Tatárjárás.“

Megjárt a Hamburgot. Hamburgból Berlinbe tért. S most ime, megjelen Lipcsében is.

Ma még csak plakáton.

Ez a plakát rossz jel. Mert a dáma érzéketlen, paraszt-arcu csupa barnaság, aki a huszárra bambán néz reá, s a két cigány karja úgy vetődik hátra, hogy a testét — egybeszabott testét — kacsingató huszártól majdhogy elfordítja.

Ez a plakát rossz jel . . .

S most irok újra a premier után.

Szomorúan vallom: igazán stilszerű az a hirdetés.

Csapnivaló dáma volt Riza; jéggefagyott germán szökeség; igen, szökeség, hiába festette éjfeketére haját, szemöldökét. És amikor tüzes akart lenni: Izolda-émlékek ébredtek fel benne, botor-módra elfeledve, hogy az ő jelenését nem durva hajósnép nem Trisztán világa környezi, de vig, elegáns népség: fess magyar huszárság. Ah, és az ének. Dalaira semmi taps, bár a sötét bálteremben énekel románcba bájos kis remek.

Igen, az ének. Még énekeltek mások is, az önkéntes-kisasszony is. Nagy szerencse, hogy valahogy cuppantgatni, rugdalódnia tud, mert különben csókdala sem kapott volna tapsot.

Becsületes, jó plakát! Mily igazán mondtad, hogy a hölgyek lerontanak mindent.

Az urakat jobbnak mondtad. És az urak jobbak voltak. Hogyha nem is magyar vérű, ámde mégis fess ruhájú, csinos, vig huszárság; — igaz ugyan (hol nem volt hiba?), láttam köztük egy olyat, kit a többi közé kiállítani nagy izléstelenség: alig ért a többinek a derekáig s hosszú görbe orra kilátszott a sorból.

Apropos: izlés. Folytattam a listát: az öreg paraszton hatalmas lehajló, fehér, kemény gallér; a gazdatiszthen fekete elegáns zakott és a közbakákon cipő helyett csizma. (Ez az utóbbi különben lehet tán szatira is: minálunk az öreg rezervisták, hogyha már a katonai raktárakban nincs elég cipő, az otthoni csizmát szedik fel magukra.)

Kihajlok kissé ablakomon. Szemembe ötlök újra a plakát . . . Megérdelem: nézegetem hosszan; s hogy a darab színhatását kifejezzem, kutatom a hátterét. Szomorú szürke. Benna néhány erőltetett kékség. Igen, ez élénkség, ez lesz a klakk. Mindezenben hü volt a plakát.

Nem is volt más hü.

A legnevesebb újság, Lipcse „Tag e-

blatt“-ja, nekírt a szövegkönyvnek, kiváltkép a közepének. A fényben uszó báltermek elsötétítését s a Riza asszony holdromancát (mily lehetetlen gondolat) a bála eljött vendégekkel szemben goromba gondolatlanságnak kereszteli el. A táncoló katonák hiteltelensége arra kényszeríti, hogy ezt az óriás függelékértést bővebben boncolja és — szerinte — inkonzekvens jelenéseket pellengérré vonjon. Nem érti Lörenty makacs jellemét s a huszáros tempót ismét következtelen tetteknek látja. Nem hagyja békén még a muzsikát sem. Panaszkodik: így-ugy, kevés a melódia, no meg a hangszerelés sem elsőrangú munka.

Amde énekeltek volna magyaros, patogó, duhaj ütemekben, nem pedig álmos, vontatott hangon: majd kibujt volna sok magyaros érzés, sok üde, finom zenei gondolat.

Nem akartam harcos, csak épp festő enni. Hiába; karcolt kezemben a toll, mert ez a gyönyörű, diadalra szánt darab csak félsikert ért el, oly középsikert, amelyet egy jól szervezett klakkör-sereg főnöke egy kis ügyességgel mindig ki tud vinni. Ez pedig ügyes volt. (Bosszantó szerencse: mellettem ülve vezette csapatát.)

Járom az utcát: s uton-utfélen mindig csak reám néz a sok eső-verte szomorú plakát.

Hiába. A refrán mindig a plakát . . .

Glück Sándor.

Megbízható czimlár csakis a Debreczeni Független Újság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A Nyugat matinéje Debreczenben.

Irodalmi felolvasások a vidéken.

A modern, európai színvonalon álló Nyugat szerkesztősége most egy igen érdekes tervvel foglalkozik s a jövő hónapban már meg is kezdik ennek a kétségkívül irodalmi értékű vállalkozásnak keresztülvitelét. Október elejétől kezdve a Nyugat pompás gárdája a vidék nagyobb kultur városaiban matinéket fog rendezni s a néhány nagy városba besorozták Debrecent is.

A matinén olyan kiváló nevek szerepelnek, mint *Ady Endre*, *Hatvany Lajos*, *báró Lengyel Menyhért*, *Bíró Lajos*, *Osváth Ernő*, *Kaffka Margit* és *Juhász Gyula*, — egytől egyig kiválóságai a fiatal modern magyar drámairodalomnak, költészetnek és esztétikának.

A Nyugat az első matinét október harmadikán Nagyváradon fogja megtartani. A Holnap irodalmi társaság tegnap ülést is tartott Nagyváradon, amelyen elhatározta, hogy a Nyugat tagjait, akiknek irodalmi működésével a Holnap tevékenysége testvér, — ünnepélyesen fogadja, mindent elkövet, hogy jól és kellemesen érezzék magukat Nagyváradon, tiszteletükre bankettet rendez annál is inkább, mert a matinén a Holnap két tagja is: *Ady Endre* és *Juhász Gyula* szerepelni fog. A társaság továbbá megbeszélte őszi programjának egy részét. Elhatározta, hogy vagy Szegeden, vagy Aradon, vagy Debreczenben — esetleg mind a három helyen matinét rendez, mert hiszi és reméli, hogy a modern magyar írók és művészek munkássága ebben a három nagy magyar kulturvárosban rokonszenven találkozik.

Letartóztatták a főhadnagy uzsorását.

Kisültek a bűnös manipulációk.

A pénzügynök szökni akart.

Most, hogy már kiterítve fekszik a pénzügynöki szédelgés szerencsétlen áldozata, a délceg *Virágh Lajos* huszárfőhadnagy, egymásután jelentkeznek a rendőrségen a becsapottak légiói.

Leirhatatlan az a kegyetlenség, amelylyel Meller Gyula azokat a szerencsétlen megszorult „ügyfeleit“, akik kölcsönszerzés végett hozzáfordultak, megsarcolta, szipolyozta és hitegetésekkel megszedítette.

Most ujabbán egy előkelő állású köztisztviselő lépett fel a lelketlen pénzügynök ellen és elpanaszolta, hogy őt, mint feltétlen hite' érdemlő jó állásban levő tisztviselőt, Meller Lajos négy hónapon keresztül vezette orránál fogva, hitegette és biztatta a kölcsön megszerzésével.

Ez a magasrangú tisztviselő érdekesen adja elő, hogy miként szokott a „bankbizományos“ ur a klienseivel eljárni.

Az egész országot, sőt a vidéket is elárasztotta Meller az ő hangzatos és gépirásos körleveleivel, amelyekben azt ígéri, hogy kölcsönöket kezes nélkül is tud szerezni.

Nemrég is egy mélyen megrendítő jelenet játszódott le az irodahelyiségében. Egy a főváros környékén lakó állami tanitónő fordult a bankárhoz, hogy részére sürgősen 200 korona kölcsönt szerezzen. Meller hónapokon keresztül hitegette és bolondította a szegény tanitónőt és végül kijelentette neki, hogy csak úgy tudná neki a kölcsönt megszavaztatni, ha két jó kezes állít. Erre a tanitónő a nagyszámu kliensek jelenlétében Meller térdeihez borult és siránkozva s jajveszékelve könyörgött neki, hogy ne tegye őt tönkre, ne kergesse a kétségbeesésbe, hanem ígéretéhez képest, szerezze meg neki a kölcsönt.

Ehhez hasonló jelenetek napirenden voltak Meller irodájában.

Maga Meller ezenközben nagyon jól élt. Uri módon. Nem tagadott meg magától semmit. Költséges passziói voltak. Nagy barátja a szép nőknek, akikre sok pénzét költötte.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Meller Egyed, aki személyesen jelentkezett a rendőrségen, mindenképpen tisztázni kívánta magát. A hirhadt uzsorást azonban a rendőrség ma délután letartóztatta, mert délben szökést kísérelt meg. A letartóztatás többrendbeli magánokirat hamisítására való felbujtás miatt történt.

Irodalom.

Mikszáth Kálmán jubileuma. A tavaszon országsszerte nagy mozgalom indult meg, hogy Mikszáth Kálmánnak 40 éves írói jubileumát megünnepeljék. A közbejött nyári hónapok alatt az előkészítés munkája szünetelt éppen csak a hölgybizottság alakult meg Budapesten özvegy *Rudnay Józsefné* urnő elnöklésével. Most a bizottság ismét serényen hozzálát a jubileum rendezésének munkálataihoz.

Uj! Uj! Uj! üveg és porcelán üzlet nyílt Glück József cég alatt Debreczen, Piacz-u 6. a nagytemplommal szemben. Szigoruan szabott árak

HIREK

Jóslás az őszi.

*

Meteor írja: Nagyobb és pedig erősen csapadékos jellegűvé változtatni az időjárást a szeptember 29. és 30-iki változási napok hatásköre van hivatva, melyet még követőleg is változatos jellegű időt várhatunk egész október 6-iki változási napig. Ezután azonban újra állandóbb, enyhébb napokra számíthatunk a változóbb időjárást a 12-ki vezeti be, inkább hűvös, mint csapadékos jelleggel.

A 19-iki alakít keveset, az enyhébb, száraz napkitörések esetére még melegebb jelleg felé, míg a 26, 27 és 28-iki változási napok már az igen kellemetlen őszi csapadékos, esetleg a hideg időt vezetik be, különösen napfoltmörülések esetén. Szeptember hó változási napjai még: 29 és 30-ára esnek, míg október hóban ezek 6, 12, 13, 14, 18, 22, 26, 27 és 28-án állanak be. Legerősebb hatásuk a 6, 12, 18 és a 26-ikiak. A 6. enyhébb, 12. szeles, hűvös, részben csapadékos, a 18. újra enyhébb, száraz, a 26-iki hűvös, csapadékos. esetleg hideg jelleggel, mely deret, sőt fagyot is hozhat s e jelleggel e hónap végéig megmarad.

Október tehát elég változatos hónapnak ígérkezik, enyhébb időközökkel, de végén két külső bolygónak, leginkább a Szaturnusznak befolyása folytán a hidegebb jelleg is érvényesülhet.

— **A bécsi német nagykövet Budapest.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi, hogy Tschirschky-Böngendorff bécsi német nagykövet ma reggel 7 óra 40 perckor B'csből Budapestre érkezett. A nagykövet délelben meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt.

— **Ötszáz ezer korona kölcsön.** A városi tanács mai ülésén felhatalmazást adott a polgármesternek, hogy a nagykölcsonból ötszáz ezer koronát vegyen fel és utalja be a házipénztárba.

— **Negyvenéves osztálytalálkozó.** Akik debreceni főiskolánkban negyven évvel ezelőtt tették le az érettségi vizsgálatukat, f. hó 25-én szombaton délután osztálytalálkozásra jönnek össze együtt lesznek 26-ika estéig. Az ország különböző vidékein szétszórva lakó volt tanulótlársak részben igen neves emberek, mint *Rickl Gyula* igazságügyminiszteri tanácsos, *Hegedüs Károly* udvari tanácsos, a m. kir. technologiaiparmuzeum főigazgatója, *Imre József* dr. kir. tan., kolozsvári orvosegyetemi tanár, *Liebermann Leó* dr. vaskoronarend lovagja, a budapesti egyetem orvosi fakultásának dékánja, *Ivánka Oszkár* os. és kir. kamarás, országgyűlési képviselő s több más érdemes férfi, köztük *Tóth Lajos* tiszadobi református lelkész. A volt tanulótlársak közül *Márk Endre* ügyvéd, *Hegedüs István* törvényszéki bíró, *Pénzes Sándor* árvászéki elnök, *Gombos Endre* máv. tisztviselő, *Nagy Gyula* állami anyakönyvvezető, *Timár Imre* egyházi tisztviselő és *Csiky Lajos* tanár laknak Debreczenben. A találkozás ügyeit a hét év előtti találkozás ideje óta *Csiky Lajos* vezeti, akinek utján a volt tanulótlársak eddig több mint 2500 korona összeget raktak össze a kollégium nagy tanárai életrajza megírására. Vasárnap reggel 8 órakor a főiskolai imateremben jönnek össze a régi jó barátok.

— **A Meszena-alapítvány nyertesel.** A városi tanács mai ülésén ítélte oda a Meszena-alapítvány ösztöndíjait. A 600 koronás ösztöndíjat K. Tóth Antal esztergályosnak ítélte oda, a két 300 koronás ösztön-

díjat pedig *Mukácsi Mihály* kőműves segédnek és *Mamuzich Józsefné* sz. Szatmáry Erzsébet felső kereskedelmi iskolát végzett elektrotechnikus nőnek. A tanács az ösztöndíjakat az ipartestület véleménye alapján ítélte oda. Az ipartestület a 600 koronás ösztöndíjra a második helyen *Vági Mihály* ékszerészt és *(irtits József* műasztalost ajánlotta.

— **Makkárverés a városházán.** A városi erdőben teremt makkot holnap délelőtt fogják a városházán árverés útján eladni.

— **A város és a halkonzervgyár.** A debreczeni halkonzervgyárnak a várossal kötött szerződése szerint csak október 10-én van joga az üzemeltetést megkezdeni, azonban a gyár hamarabb akarná üzemeltetést megkezdeni, indokolt esetben a tanács megadhatja az engedélyt. A gyár azonban anélkül, hogy engedélyt kért volna, már szeptemberben megkezdte az üzemeltetést. A rendőrség ezért beakarta tiltani az üzemeltetést, de a tanács mai ülésén úgy határozott, hogy a gyár ellen csupán kihágási eljárást indítsanak s egyben figyelmeztették az igazgatót, hogy az üzem megkezdésére kérjen engedélyt.

— **Nyugdíj ellenőrző-bizottsági ülés.** A nyugdíj ellenőrző-bizottság holnap délelőtt 11 órakor ülést tart a városházán, melyen folyó ügyeket intéznek el.

— **Az izraeliták Hosszunapja.** Az izraelita hitközség előjárósága értesíti a tagokat, hogy holnap, pénteken, az engesztelési ünnep előestéjén, a Deák Ferenc-utcai izr. templomban, az istentisztelet délután negyed 6 órakor, szombaton reggel pedig fél 6 órakor veszi kezdetét. Köznapokon további rendelkezésig reggel 6 órakor és este negyed 6 órakor kezdődik.

— **Állathullaégető Debreczenben.** Megirtuk volt, hogy Gedeon és Kont fővárosi vállalkozók ajánlatot tettek a városnak, hogy saját költségükön állathullaégetőt építenek Debreczenben s azt félére ingyen használatra átengedik a városnak, hogy ha megfelel, a város az égetőt átvegye. A tanács mai ülésén elfogadta az ajánlatot azon kikötéssel, hogy a hullaégetőt csak akkor veszi át, ha azt jónak látja és az ára felől is szabadon fog határozni. Erről értesíteni fogja a tanács a vállalkozókat.

— **Építkezés a dohánygyárban.** A városi tanács mai ülésén engedélyt adott a dohánygyár igazgatójának, hogy a gyártelepen új raktárt és tisztviselői lakásokat építsen.

— **Az Iskolaegyesület jubileuma.** Hirt adtunk, hogy az Országos Magyar Iskolaegyesület október hó 7-én fogja tartani fenállásának negyedszázados jubileumát egy diszközgyűlés keretében, melyre, mint egyik alapítóját, Debreczen városát is meghívta. A tanács a diszközgyűlésen való részvétellel *Oláh Károly* tanácsost bizta meg.

— **Egy új román-párt.** Budapestről táviratozzák: A Reichpost mai száma egy olyan szenzációt közöl, amely hivatva lesz a magyar nemzetiségi politika életében forradalmi változásokat teremteni. A Reichpost szerint Szilágyosomlyón egy új, hatalmas román politikai párt alakult, melynek tagjai ugynevezett mérsékelt románok. Ez az új román-párt azt tűzte ki célul, hogy kibékül a 48-as függetlenségi párttal s azok táborába vonul, velük együtt dolgozik, mint különálló politikai párt. Az ujjonnan alakult román-párt ilyen értelemben már egy paktumos feliratot küldött a függetlenségi pártnak, amelynek ellenében azt kívánják a mérsékelt románok, hogy minden község szolgabírája tanulja meg a román nyelvet, s

hogy a román nemzetiségi harcokból keletkezett sajtópereket töröltessék el. Ezt a feliratot a Reichpost egész terjedelmében közli s éles hangon támadja az új román-pártot. Ha ez a hallatlan dolog megtörténik — ugymond — akkor a magyarországi románokra kétségbeejtő sors vár, mert teljesen elvesztik a dinasztia pártfogását és a „Kossuthizmus“ legyőzhetetlen erejű lesz.

— **Pusztító viharok.** Párisból táviratozzák nekünk: Óriási zivatark Dél-Franciaországban, különösen Var, Herault és Gard megyékben nagy pusztításokat okoztak. A zivatart egyes vidékeken könnyű földrengés előzte meg. A folyók kiléptek medreikből és lehetetlenné tettek minden forgalmat. A még be nem takarított termést a víz tönkretette. Két asszony a vízbe fult. — New-Orleansból táviratozzák: A mexikói öböl partvidékén több nap óta dühöngő orkán áldozatainak számát 300-ra becsülik.

— **Az olasz maffia.** Rómából táviratozzák: Palermóban a legutóbbi három nap alatt a maffiának százharminchétagját tartóztatták le. A rendőrség ez alkalommal fontos okmányokat, valamint bombákat és fegyvereket foglalt le.

— **Lezuhant aviatikus.** Párisból jelentik: Ferber kapitány ma reggel Boulogne sur Merben, ahol repülőgéppel ő is versenyzett, lezuhant és szörnyethalt. Tizenegy óra tájban szállott föl repülőgéppel és fél óra hosszat maradt a levegőben, mikor kettős fedelű repülőgépeinek mellső kereke beleütődött egy dombba. A repülőgép felborult maga alá temette Ferbert, akinek mellkasa betört és néhány perc múlva meghalt. Ferber negyvenhét éves, nős ember volt s három árva hagyott hátra.

— **Botrányok egy kivégzésnél.** Párisból jelentik: Ama botrányok, melyek tegnap Velencében, a három rablógyilkos kivégzésénél történtek, arra indítják az igazságügyminisztert, hogy törvényjavaslatot dolgozzon ki és terjesszen a kamara elé, mely a nyilvános kivégzéseket eltiltja és elrendeli, hogy a halálos ítéleteket ezentúl a börtönök udvarán hajtsák végre. A francia jogászvilág egyrésze már régóta állást foglalt ama jelenetek ellen, melyek a kivégzésnél folyton megismétlődnek.

— **Kőfaragók tanfolyama.** A kereskedelmiügyi miniszter a budapesti magy. kir. állami felső építő-ipariskolában kőfaragó mesterek és segédek továbbképzésére már három évvel ezelőtt tanfolyamot szervezett: „Kőfaragók továbbképző esti tanfolyama“ cím alatt. Az érdekelt kisebb mesterek és segédek a boldogulásuk hathatós feltételének a megszerzésére a tanfolyamon nyújtott kedvező alkalmat eddig nagyon csekély számmal használták fel, sőt a múlt évben oly kevesen jelentkeztek, hogy a tanfolyamot nem is lehetett megnyitni. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felhívja a tanfolyamra az érdekelték figyelmét.

— **Garázdálkodó cigányok.** Szatmárnémetiből táviratozzák: Az éjjel Batiz községben kóbor cigányok betörték Borek Sámuel kereskedő házába, a gazdát, ki ellent állott, leütötték, a felriadt háznépét összekötötték, félholtra verték, minden értékes holmit elraboltak és Sárköz falu irányában elmenekültek. A csendőrség nagy apparátussal fogott a betörők kézrekerítéséhez.

— **Elgázolt iparos.** Nagy Gábor költőiparost ma a Kossuth-utcán elgázolta Porosz András bérkocsis. Nagy Gábor a fején szenvedett sérülést.

— **Lövöldözések az éjszakában.** Ma éjszaka telefonon értesítették a Szent-Anna utcai rendőrséget, hogy a Széchenyi-utcai Gerschner Mór udvarán valaki azzal szóra-

kozik, hogy lövöldözéssel rémitgeti az éjszakai álmukat alvó lakókat. Öt rendőr ment ki a helyszínére, a lövöldöző idegen azonban időközben elillant. A rendőrök lámpásokkal átkutatták az egész udvart, de senkire nem akadtak.

— **Öngyilkos aggyasztán.** Hadházon Csapó Gyula 68 éves napszámos megmérgezte magát és meghalt.

— **Elítélt illomtipró.** Frankfurtból jelentik: A törvényszék öt évi fegyházra ítélte Bade konzervatóriumi igazgatót, aki súlyos beszámítás alá eső módon visszaélt leány-növéndékeinek tapasztalatlanságával. A tárgyalás a nyilvánosság szigorú kizárásával ment végbe, mert a tanuk a legismertebb családok gyermekei voltak, akiket a bíróság jövőjükre való tekintettel kímélni akart. Bade zeneakadémiai igazgató nemcsak rossz utra csábította a növendékeket, hanem nagyobb terjedelmes naplót vezetett és minden egyes leánnyal nyilatkozatot íratott alá, melyben a szerencsétlen teremtések elismerték, hogy önszántukból léptek viszonyba az igazgatóval. A frankenthali tárgyaláson Bade konzervatóriumi igazgató töredelmesen bevallotta bűnét. A titkos tárgyalásra tizenkilenc növendék volt tanuként beidézve, valamennyien 16 évnél idősebbek.

— **A bombák városából.** Párisból jelentik, hogy a „Matin” jelentése szerint Barcelónában a múlt éjjel két bombarobbanás történt. A robbanás egy rendőrgyőnt közt megölt; hat ember pedig súlyosan megsebesült. Egy hónap óta ez már a nyolcadik merénylet, de a cenzura miatt nem értesült róla a külföld.

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték ma húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

100.000 koronát nyert: 71089.
15.000 koronát nyert: 32606.
10.000 koronát nyert: 9991.
5000 koronát nyertek: 54857 72376 89992 108174.
2000 koronát nyertek: 8053 4841 5273 7221 8871 15259 16846 18646 22462 22970 28054 30349 35838 43263 46027 50683 50991 57590 61790 72743 76169 76189 79233 84130 90329 92591 92938 96957 100051 100519.
1000 koronát nyertek: 865 1523 1748 6379 8254 11461 11881 12572 14950 17773 20458 22157 22462 27746 30217 33480 37422 38119 33633 39326 41381 47732 42570 52632 53518 58257 59364 60573 62042 62223 65594 65646 66518 67456 81035 81117 83675 87981 88616 89781 91770 93041 94854 95028 97970 98935 99664 104667 105070 105608 108633 109309.

500 koronát nyertek: 6201 7988 8018 10161 12646 18199 18766 15128 18458 20394 22862 23289 25370 26302 28376 30430 35031 37887 38312 44882 45708 47688 48039 49096 49321 50684 50767 51282 54156 57570 59004 62240 62588 64545 64646 66173 68076 68723 70164 70471 70540 73272 73707 74485 75537 76380 76753 77582 81166 81829 81955 82889 83428 84321 87565 87958 90453 93932 96786 97442 97469 98963 103030 103348 104241 105481 105475 107881 108406.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Kugler Gerbeaud** cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében** egy tanuló állás megüresedett, melyre felhívjuk a gondos szülők figyelmét. Jelentkezhetni a műteremben.

— **Családi dráma,** kinos házi jelenetek elejét veszi, ha lakásában a villamos csengő, villamos világítást Földvárival rendeztetni be Kossuth u. 1. Telefon 168.

— **Kalap újdonságok** 3 koronától feljebb a Központi Cipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Férfi Box Cipők** 9 koronáért a Központi Cipő és Kalap áruházban Dréher mellett.

— **Revue Parisienne** a legújabb, legszebb divatlap felnőtt és gyermekek részére mintegy 1000 színes divatképpel. Ily szép és tartalmas divatlap ezideig még nem létezett. Ára 2 korona 50. Kapható Aczél Henrik antikváriumában, ahol divatlapokra és folyóiratokra előfizetések házhöz való szállítással elfogadtatnak.

— **Olesó husnak hig a leve** mondja a magyar közmondás, lehet, hogy ez a mondás fennáll a busra, de nem a „Hunnia” fényképészeti és festészeti műtermére Csapó u. 1., Piac-utca sarkán, hol olesó fényképek és levelezőlapok készülnek, de ezek szépek és tartósak, mert jó anyagból, jó fényképész készíti őket.

Naptári, nagy terjedelmű irodalmi rész, Debreczen és Hajdúvármegye teljes címértárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

Törvénykezés.

— **Korcsmai mulatozás vége.** Ez év augusztus havában történt, hogy hajdusámsóni korcsmában Kaprinyák József, vitakozás hevében úgy fejbe ütötte társát Szuper Györgyöt, hogy az fején husz napon tul gyógyuló sebet szenvedett. A debreceni kir. törvényszéken ma tartott tárgyaláson a bíróság egy és fél évi börtönre ítélte Kaprinyákot.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1909. szept. 23.

Készáru 5-10 olesóbb.

1909. októberi buza	13.85	13.86
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	14.01	14.02
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	9.65	9.66
1910. áprilisi rozs	—	—
1909. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	—	—
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	7.05	7.06
1909. szeptemberi tengeri	7.43	7.44
augusztusi tengeri	—	—

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(110.) Irta: **Vértesi Arnold.**

Meglehet hogy már ma a délutáni vonatra ül; meglehet hogy a gőzhajón megy, az is meglehet hogy napokig fog még Budapestten lappangani s majd csak akkor indul, mikor nem is gondolják; meglehet, hogy kerülni fogja a vasutat, hol reá találhatnak, elfoghatják csak bujdosva, rejtett utakon fog Oláhor szágba menni.

Mindez meglehet s még sok más, de legvalószínűbbnek tartotta Fehér Ármint azt, hogy Pali holnap reggel ül föl valahol a vasutra. Bármi történjék, Fehér Ármint késsen akart lenni minden eshetőségre.

Elhatározta, hogy még ma elindul. Csongrádyt tudósította arról, hogy épen egy órával ezelőtt levele kapott hazulról Oláhországból, melynek követ kezében rögtön el kell utaznia, nagyon sajnálja, hogy épen ilz súlyos perczben kell távoznia, midőn fia miatt aggódik de nem maradhat, nagyon fontos dolgok miatt kénytelen haza utazni.

— Tudtam már én, hogy a napoktan vissza kell utaznom Oláhországba, — mondá; — már egy hét előtt kellett volna visszamennem, csak a Pali miatti aggodás tartott itt, nem birtam távozni addig míg szerencsétlen gyermekem sorsa iránt megnyugtatta nem vagyok. Hanem már tovább nem maradhatok; ez újabb levél után rögtön indul.

Fehér Ármint nagyon nyugtalannak látszott, keze öntudatlan mozgott, mint a hogy szokott mikor az ember nagyon izgatott, ujjai rángatóztak s körmeit belevágta tenyerébe.

Beszéde sokkal nyugodtabbnak látszott mint a milyet várt volna az ember az el. palástolhatatlan, lázas izgatottság e jelei után. (Folytatjuk.)

Ha férfi vagy

vég

férfi ruhát

GERŐ-nél

Placz-utca 41. sz.

Villamosvilágítást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását évi jokban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközökkel.

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Osillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Mennyasszonyok, vőlegények legolcsóbban vásárolhatnak ékszerneműeket, karikagyűrűket

Halász Nándor

órák, ókszerész, vésnök

Debreczen, Placz-utca. Fehérló szálló. :-: Telefon 696. szám.

Figyelem!

Saját érdeke mindenkinek, a ki jó, tartós

saját készítésű czipőt akar viselni forduljon bizalommal

Klein Ferencné

czipő raktárához

üzégyve zető

ELFENBEIN ADOLF

Simonffy-u. Bérház.

Olcsóbb mint bárhol.

1359/1909. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2807/2.—1909. számú végzése folytán közírré tétetik, miszerint Storhr C. Hugó özég részére debreczeni lakostól 169 kor. 95 f. tőke ennek 1909. évi január hó 1. napjától számított 5% kamatai és az eddig összesen 71 kor. 86 fill. perköltség erejéig 1909. évi július hó 26-én bíróság felülfoglalt és 1060 korona — fillérre becsült butorokból álló ingóságok **1909. október 9-én délután 2 órakor** kezdetet veendő és Mester-utca 47. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909. évi aug. hó 30.

Oláh Géza bírói kiküldött

Iskola hegedük

vonóval 4 frt.-tól kezdve kaphatók

Schmidt S.

hangszer raktárában

Piacz-utca 73.

„Gyöngyvirág Crème“

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérre és üdővé teszi az arcot! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégey ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

Villamos világitást,

a villamos esengők, házi telefontok berendezését és évi kezelését is minden a szakba végző legkomplikáltabb munkát úgy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat

Debreczen, Nagytrattik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpák, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Különböző izzólámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Hajdusági hajuszpedró

kittüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Hajuszpedró.

Elismert legjobb kőolajosság a hajuszpedró készítésére és ápolására, mely meg nem avasodó szilárdan műanyag balzsamos anyagokból készült.

Készíti Gyula és Mária. Törvényesen védve. 1 doboz 10 fillér, postán csak 2 doboz kifizetők 1 korona 10 fillér kifizetve utalással.

Védjegy.

Egyedül készíti

Grósz Nagy Ferenc

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany orszárvé“ gyártású
Telefon 402. Telefon 404.

Alsó-Józsán

Schvarcz Gyula főle 22 év óta fennálló vegyeskereskedés, korlátlan italmérés, mézszárszék, 1100 □-öl jól kezelt, körüllugaszt szőlő, jó pincze, jégverem, táncsterem, fedett kuglázó és különféle melléképületekkel más vállalat miatt minden elfogadható árárt eladó.

Legolcsóbb legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére. Ajánljuk:

Arckrémek, illatszerek, Hőlgyporok, Kölni vizek, Fogporok, Fogkrémek, Fogpaszták, Fogkefélék, Szájvizek, Szappanok, Hajvizek, Szoba-illatok

KÖZPONTI DROGUERIA

DEBRECZEN, Piacz-utca. — Városház épület.

Az őszi időnyre

megérkeztek a legújabb

angolszövet

ujdonságok,

a melyet

legolcsóbb árban

és legelegánsabban készít

Moskovits József

férfi szabó, Piacz-utca 46.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesese, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Kapható Kontsek Géza fűszer és csemege kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

ISKOLAS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott árakon beszerezhetőek.

Kész fehérneműk, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők, Paplanok, matrácok, ágylepedő, flaneltakaró.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapjú Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapították 1842-ik évben.

Urak figyeljenek!

A legszebb és legdivatosabb

őszi és téli öltönyöket

a legelőnyösebb feltételek mellett készíti

Tóth József

férfi szabó. Vár-utca 2. szám.

Ha a megrendelő fáradni nem akar, kérem értesíteni és mintával elmegyek.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Bankhivatalnok, ki a könyvelésben és levelezésben jártas, a délutáni órákra (5-8-ig) bármely irodai munkára ajánlkozik, Cím a kiadóban.

Egy egyes elárúsító felvétetik özv. Borossy Gyulané Batthyányi-utca.

Adás-vétel.

Alsó családi páholy A) napra kiadó. Értekezhetni az Alföldi Takarékpénztár igazgatójánál.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butoreladás.
A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavászokban, saját készítésű Cloth és Cashmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Friss érkezésű csemege szőlő legolcsóbb napi árban kapható. Darvas Miksa szőlő kivitel Telefon 294.

Patkányfogó fajtisza foxterier kutyák eladók József k. herceg u. 12. sz. alatt.

Vendéglősök és szikvizgyárosok figyelmébe állandó szénsav raktár. Darvas Miksa. Telefon 294.

Pörkölt kávé különlegességek. Bárkinék, bármely időszakban legkisebb mennyiségű kávé is megpergelek díjtalanul gázüzemű pergelőn Darvas Miksa kereskedése Telenky-utca sarok.

Noviny J. cégről beszél most mindenki, kinnél árfelemelés nélkül csekély havi részletre kaphatók jég szekrények, pénzszekrények, gramfonok, gramfonlemez, fényképező gépek, lát- és távosóvak. mindennemű fegyverek, mindenféle hangszerek. Helyi képviselő Schvarcz Dániel, a városházai szomban. Kérjen árjegyzéket Diszkrétio biztosítva.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vessz. Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Vetel való kitűnő jó buza eladó Bethlen u. 14 szám Szép Józsefnél,

Saját termései Boockay-kerti bor hordószámra eladó. Értekezhetni Poroszlav Lászlónál Hunyady-utca 8.

CZIGARETTÁZOK!

100 db havaly nikotin mentes:
Kip hop " 08 Riz " 14
Tiszti " 10 Parafis " 14
Delikát " 12 Arany " 20
"Kulibri", különlegesség 16 k.
Kapható HARMATHS szivaroknál
különlegességek foraktárban
Debrecen Savaszerk u. 14

Lakás.

Útcái butorozott külön bejárati szoba Széchenyi-u. 44 szám kiadó.

Két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel November 1-re kiadó Széchenyi u. 27 sz. a Értekezhetni ugyanott az utcái lakásban

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Két nyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mincson családi ügyekben Krámer József.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Szülők figyelmébe!

Ha a gyermekek részére olcsón, praktikus, iskolai, hazi nagy alkalmi ruha kelméket akar vásárolni, úgy tekintse meg ez alkalommal dusan felszerelt raktárunkat. Felöltök részére gyönyörű costum, pongyola, blouse és külön alj kelmék, minden hozzávaló belés és díszárak óriási választékban.

Nagyon jó kelmék házi ruhára38 krtól.
Össze nem gyűrhető mintázott chevrot64 "
Szép, div. angol kelmék costumre98 "
Egész finom costum sima kelme1.20 "
140 % valódi angol costum kelmék2.48 "
1 pég elég jó vászon, frt 4.24 "

Fegyhazi kötésű harisnyák. Csipkék, szallagok. Férfi, női és gyermek kész fehérművek. Ékező és kávé garniturok, törülközők, damasztok. Schifonok, zephirek, mindenféle mosó árak, különféle selymek gyönyörű választékban!

Saját készítésű paplanok már 2. frtól.

Tömérdek maradék minden áron.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Czégtulajdonos: Molnár Lukács.
Kossuth és Batthyány-u. sarok a színházzal szemben.

Debreceni Tisztviselők Önségélyző Egyletének szabója.

Megérkeztek a legdivatosabb férfi szövet ujdonságok őszi és téli idényre,

ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Önségélyző Egyesületének mintagyűjteménye.

Szabó László férfi szabó — — —
Széchenyi-utca 1. sz.

Dr. Sajó Béla

ügyvéd irodáját

Battyányi-u. 10. sz. alá helyezte át.

Izléses jeggyűrűk, szebbnél-szebb ékszerek, gyönyörű aranyművek kitűnő zsebórák

órlási választékban és legolcsóbban

Rose Dezső

ékszerésznél kaphatók

Debrecen, Piac-u. 55. Hungária palota

Nyomatott Hoffmann és Kronqvitz könyvnyomdájában. Piac-utca 49. a főpostával szemben.

Új faüzlet!

Van szerencsénk a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy a Vasutasok Gőzfavágó vállalat r. t. (Debreceni pályaudvar)

gőzfavágóját és falelepét

kezelésünkbe átvettük. A bérvágáson kívül foglalkozni fogunk mindennemű kemény tűzfának hasáb (öl) és aprított alakban, valamint kőszén, kősz és faszén eladásával.

Kívánatra az árut házhoz is szállítjuk (lomzárral ellátott szekereken úgy, hogy az áruk mennyiségéért a legmesszebbmenő felelősséget vállaljuk.

Helyi képviselőnkkel Grad Rezső urat (Deák Ferenc utca 10.) biztuk meg, de megrendeléseket elfogadnak mindazon dohánytőzsdék és üzletek, a hol tábláink kilesznek függesztve, valamint telefon 734. utján

A t. közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

Leuchtmann Artur és Társai

Stock-Cognac Medicinal
szavatelt valódi borpárlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Egyedül Cognac-gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben.

Szőnyeg. - Fűggöny. - Stores.

Bonnes Femis, Hencsertakaró

Ágy és asztalterítő. Flanell-

takaró. Paplan és matrác

nagy raktár

Donogán és Somossy

czégnél

Debrecen, Ristemplombazár.

De

Egy óra.
Negyedév.

A

Teg
a mumu
hetesek.

Vigy
tek jól
nyok és
zón, kül
rabontok
de a rég
rég szal
feltámas
támadna

Az

ezt a za
világgá
kiváltó,
ldök fol
a helyze
tuk meg
zsák-utc
vagy Bé
cikarni
megsem
maga ut
kall . .
ták meg
rok ren
hamaros

Akik

S akik

Akik

Az em

Akik

— Az

Akik

Akik

Akik

Egy

Akik

— Az

De ak

Akik

Akik

S a f

Akik

Oh a

K